

vil maaske, naar det er prøvet i Praksis, vise sig, at der er en Del Ændringer, man maa foretage. Særlig vil maaske een Ændring være ønskelig, nemlig med Hensyn til Nummereringen. Det er et Ønske, der har været fremme fra flere af de politiske Partiers Side, at man vilde give Vælgerne en endnu større Adgang end den, der er givet dem ifølge Lovforslaget her, til selv at træffe Bestemmelse og ikke faa den dikteret af Partiernes. Som Lovforslaget nu foreligger, har Vælgeren jo nok en vis Bestemmelsesret, idet han kan sætte et Kryds; ved dette Kryds kan han trække en af de Mænd frem, som ikke er Nr. 1, og derved bryder han Rækken, saaledes at den Mand, ved hvilken han har sat Kryds, springer frem til at være Nr. 1, og saa gaar Rækken i øvrigt, som den var. Det er naturligvis ikke saa ringe en Ret, men kunde man komme til, at man kunde nummerere over det hele, vilde det være bedre. Naar man imidlertid ikke har turdet gaa saa vidt, er det netop af Hensyn til Valgbestyrelserne, som man mente fik et saa vanskeligt Arbejde med de nye Regler, at de vanskeligt vilde kunne tage ogsaa denne nye Regel med. Men Sympatien derfor er til Stede, og naar vi nu har set — det bliver jo to Valg, som bliver at foretage paa dette Grundlag —, hvorledes det gaar, vil man sikkert let kunne sætte denne Bestemmelse ind.

Naar jeg har fremhævet de store Vanskeligheder, der vil være for Amtsvalgbestyrelserne, vil jeg ogsaa gerne med det samme feje lidt for min egen Dør. Jeg vil ogsaa fremhæve de store Vanskeligheder, der vil være for Indenrigsministeriet ved dette som ved ethvert nyt System; naar det skal gaa saa hurtigt, som det her skal gaa, vil det være meget vanskeligt at faa det til at klappe helt. Jeg maa særlig lægge ærede Medlemmer paa Sinde; at der er noget, der hedder Trykkerivanskeligheder, og jeg ved ikke rigtig, hvorledes man vil kunne overvinde disse. Det er jo saaledes — De kender det selv her fra Rigsdagen —, naar Ændringsforslag skal trykkes og Ting skal være færdige, at det kan knibe med at faa dem til den bestemte Tid. Og her vil der jo være et Utal af Tryksager, der skal ud: Valgsteder, Cirkulærer fra Ministeriet, Instruktioner og lignende, og disse Trykkerivanskeligheder vil muligvis virke ret generende.

Jeg tager for saa vidt et Forbehold paa mine egne Vegne, idet jeg i øvrigt skal anbefale Lovforslaget til det høje Tings Velvillie.

Ordføreren (Borgbjerg): Med dette Lovforslag, som jeg paa det store Udvalgsflertals Vegne herved har den Ære at anbefale det høje Ting, med denne Valglov gennemføres den *lige* Valgret i Danmark endelig efter mange, mange Aars Arbejde derfor og Kamp derom. Der kan, som den højtærede Indenrigsminister nu har udtalt, være Enkeltheder i Lovforslaget, som vil vise sig mangelfulde og maa forbedres, naar de er prøvede en Gang. De største af de Fejl og Mangler, der klæbde ved det konservative Folkepartis Forslag, saaledes som det var, da vi her i Tinget havde det til anden Behandling, og som jeg ogsaa tillod mig at kritisere den Gang, er blevet afhjulpet ved de væsentlige Ændringer og tekniske Forbedringer, der er foregaaet ved den højtærede afgaaede Indenrigsministers Hjælp og under Behandlingen i det andet høje Ting. En Valglov er jo ikke noget evigt. I en Række Betænkninger fra Udvalg her i Tinget i tidligere Tider er det, særlig netop fra den Side, jeg tilhører, men for Resten ogsaa fra alle de paagældende Udvalg, blevet fastslaaet, at en Valglov ret ofte skulde revideres, i alt Fald efter hver Folketælling. Dertil var der almindelig Tilslutning hos alle Partier, ogsaa hos Venstre. Ogsaa denne Valglov kan trænge til Forbedring, naar den er prøvet. Men Princippet i den: den lige Valgrets fulde Gennemførelse, vil og skal staa urokkeligt fast her i Landet for alle Tider; der har været kæmpet saa længe derom, været arbejdet saa ihærdigt derfor, at dette Princip, een Gang fastslaaet, aldrig mere kan rokkes.

Det er 15 Aar siden, at jeg havde den Ære paa Socialdemokratiets Vegne gennem et positivt Forslag her i Tinget at rejse Valglovssagen. Men der var for Resten i en Menneskealder forud arbejdet derfor og kæmpet derom. Vi husker de store Valglovsdebatter i Firserne og Halvfemserne, vi husker, at hvad der den Gang var Hindring for den lige Valgrets Gennemførelse ved Valgloven, var Bestemmelsen i den daværende Grundlovs § 32 om, at Folketingets Medlemstal skulde fastsættes omtrent i Forholdet 1:16 000. Indbyggere. Denne Bestemmelse blev af det gamle Venstre i E. Bojsens Tid efter min Mening fortolket paa en fuldkommen urigtig Maade, nemlig saaledes, at den kun fastslog Folketingets Medlemstal, men ikke Valgkredsens og dermed Valgsrettens Lighed. Denne Fortolkning blev senere gentaget af det ærede Medlem fra Ringkøbing